

Juhász Gyula elfelejtett műfordításai

Juhász Gyula három elfelejtett, mondhatnánk azt is: ismeretlen műfordítását közöljük. Mind a három szegedi napilapok temetőjében szunnyadt.

Jaroslav Vrchlicky *Amarus* című költeményének fordítása a Délmagyarország 1812 szept. 15. számában jelent meg, megemlékezésésképpen a néhány nappal azelőtt elhunyt nagy költőről. Vrchlickyt nálunk is nagyon megbecsülték. Anyanyelvére lefordította Petőfit, Aranyt és Madách-ot.

Anton Wildgans: *Utolsó szonett Eadhoz* a *Die Sonette an Ead* (1913) című verses kötetből való. A költemény alaphangulata és tárgya magyarázza, hogy Juhász Gyula miért éppen az utolsó szonettet fordította le. A Szeged és Vidéke 1913. június 4. számában jelent meg.

Richard Dehmel Juhász Gyula egyik kedves költője, akitől több műfordítása van. Ez a költeménye (*Ragyogó nap*) az első világháború keserű hangulatában született. Richard Dehmel is ahhoz a költői generációhoz tartozik, mely Nietzsche és Emerson hatása alatt állott. Juhász Gyulát, aki szintén sokat foglalkozott Emersonnal és Nietzschével megértjük, miért követte Dehmel költői pályafutását rokonszenven.

A *Ragyogó nap* című műfordítás a Szeged és Vidékében jelent meg 1915 június 16-án.

AMARUS

Jaroslav Vrchlicky

Egy kolostorban élt s nem tudta ő,
Honnan került oda. Mivel bűnös vágy
Szülötte volt, Amarusnak nevezték.
Magas volt, s halovány s tekintetével
Mintha egy ismeretlenért epedne.
Egyszer, midőn a hold ezüstje játszott
A cella árnyán, így szólt Istenéhez:
„Minden szomorúságért és keservért,
Elvesztett életemért egyre kérlek,

Ó mondd nekem, mikor jő el halálom?“
 Alig gondolta ezt, már jött egy angyal
 És így felelt: „Meghalsz az éjszakán,
 Mikor olajat önteni elfelejtesz
 Az örök mécsbe az oltár előtt.“
 Szálltak a napok és évek. Szomorúan
 És némán élt Amarus s ha olajjal
 Megtöltötte a mécsset, halkán így szólt:
 „Most lelkemet gyujtom meg.“ És borúsán
 Mosolygott. Egy tavasszal ment a lámpát
 Megtölteni. A nagy dóm árnya megnyílt
 S egy zsámolyon a Szent Szűz képe alján
 Két szerető térdelt. Mikor kimentek,
 Különös vágyban égve ment utánuk
 S megállt a kolostori temetőben,
 A hárs virágzott, rajta egy madár ült
 S két csalogány repült élő virágként
 S ő ment, ment míg egy sírra lehanyatlott,
 A szeretők is elpihentek ottan,
 Az ifjú a leány keblére omlott,
 S annak sötét hajától ittasult, míg
 Madár dalolt és illatok remegtek.
 És az anyjára gondolt most Amarus,
 Akit nem ismert, akinek köszönte
 E keserű világot — a madár szólt,
 Az illat szállt, a harmat csillogott.
 Ma mécsét nem gyujtá meg Amarus,
 Csak nézett, nézett s a madár dalolt.
 Másnap, midőn első hórára gyűltek
 A fráterek az örök mécs világát
 Kihunyva lelték és nem volt Amarus.
 Ott lenn a temető magányos ágyán
 Feküdt némán, halottan, anyja sírján,
 Tekintetével a hársfára révedt
 S fölötte egyre szólt a csalogánydal.

UTOLSÓ SZONETT EADHOZ

Anton Wildgans

Nem bánt, hogy valami máskép esett,
 Mint a szerelmi vágy előre szánta,
 Kezembe szállott egy kedves madárka,
 Elszállt, sugallván ezt az éneket.

Hiszen miatta lett e szűk jelen,
 — Mely az idő árába folyna vissza, —
 Az eltűnő gyönyörtől szűzi tiszta,
 Örök valóra váló győzelem...

Az úton, amely a sírkertbe lép,
Földem felé tart holmi szőkeség,
Már mosolyogva rám szemet vetett.

Hogy mit művelt velem, sohase tudja,
E nimfa, mely faunna lincseleg,
Nem volt Ead, de én Pán lettem újra.

RAGYOGÓ NAP

Richard Dehmel

Kelj föl újra büszkén ragyogó nap,
Mikor bős gránátok táncba fognak
S a kék égen pacsirtadal.

Harsogj újra komor emberszózat:
Mindenki a fegyverhez, rikoltsad
S a kék égen pacsirtadal.

Elég! Tűz! És szól a szalvéra szalve.
Fojtott átkok közül egy kacaj cseng
S a kék égen pacsirtadal.

Föl! Előre! Mars! Üvöltve harsan,
Kannibálok bögnek vak rohamban
S a kék égen pacsirtadal.

Mért némulsz idegen golyó, mondd?
Egy anya fiába ment az ólmod
S a kék égen pacsirtadal.

Sok fiú hull és sok apa hull ma.
De előre, ember, kell-e a munka
S a kék égen pacsirtadal.

Kénkőszag, por, sár, vér, rom és üszkők,
Csak előre, légy vak, süket, üsd, lödd
S a kék égen pacsirtadal.

Hurrá, hurrá! Ma hallgas te, testvér!
Menj, hideg vas és fakassz meleg vért
S a kék égen pacsirtadal.

Véres torkok az egekre zengnek,
Ember ajka sírva esd kegyelmet
S a kék égen pacsirtadal.

És diadalujjongva dagadnak
A lihegő keblek. Ó arany nap
S a kék égen pacsirtadal.